

Clanu __1528/13

PREDMET : Zakon o socijalnoj i dječijoj zaštiti

U Sl.listu CG br. 27/13 od 11.06.2013.godine publikovan je Zakon o socijalnoj i dječijoj zaštiti. Odnosni zakon stupa na snagu 19.06.2013.godine.

Sadržaj i obim odnosnog zakona oprijedjelili su nas da Vasu paznju usmjerimo na pojedine odrednice koje se najneposrednije odnose na poslodavce ciji ste i Vi član u instituciji UPCG.

I.U tekstu koji slijedi markiramo :

1.Socijalna i dječija zaštita je djelatnost od javnog interesa (cl.3).

2.U ostvarivanju ciljeva socijalne i dječije zaštite posebno se štite odrasla lica sa invaliditetom (cl.4).

3.Prava socijalne i dječije zaštite su osnovna materijalna davanja te usluge socijalne i dječije zaštite (cl.11).

4.Prava iz socijalne i dječije zaštite su licna i ne mogu se prenositi (cl.16).

5.Poslodavac u smislu ovog zakona je domace ili strano pravno lice odnosno dio pravnog lica ili fizicko lice, koje sa zaposlenim zaključuje Ugovor o radu.

6.Poslodavaca ima pravo na refundaciju sredstava po osnovu isplate naknade zarade zaposlenom za porodijsko odnosno roditeljsko odsustvo (cl.50).

II.Posebno markiramo sledece odredbe odnosnog zakona :

1.Visina sredstava

Clan 51

Visina sredstava koja se refundiraju poslodavcu za zaposlenog koji je prije ostvarivanja ovog prava bio u radnom odnosu:

1) najmanje 12 mjeseci neprekidno, je prosjecna zarada zaposlenog za 12 mjeseci koji prethode mjesecu ostvarivanja prava na porodijsko, odnosno roditeljsko odsustvo;

2) od šest do 12 mjeseci neprekidno, je 70% od prosjecne zarade zaposlenog za vrijeme rada koji je prethodio mjesecu ostvarivanja prava na porodiljsko, odnosno roditeljsko odsustvo;

3) od tri do šest mjeseci neprekidno, je 50% od prosjecne zarade zaposlenog za vrijeme rada koji je prethodio mjesecu ostvarivanja prava na porodiljsko, odnosno roditeljsko odsustvo;

4) do tri mjeseca je 30% od prosjecne zarade zaposlenog za vrijeme rada koji je prethodio ostvarivanju prava na porodiljsko, odnosno roditeljsko odsustvo.

Visina sredstava iz stava 1 tacka 1 ovog clana moze se utvrditi najvise do iznosa dvije prosjecne zarade zaposlenog u drzavi u prethodnoj godini, prema podacima organa uprave nadleznog za poslove statistike.

Visina sredstava iz stava 1 tac. 2), 3) i 4) ovog clana moze se utvrditi najvise do iznosa jedne prosjecne zarade zaposlenog u drzavi u prethodnoj godini, prema podacima organa uprave nadleznog za poslove statistike.

2.Naknada zarade zaposlenog koji se bavi preduzetnickom djelatnoscu za porodiljsko, odnosno roditeljsko odsustvo

Clan 52

Lice koje se bavi preduzetnickom djelatnoscu kao jedini zaposleni, naknadu zarade za porodiljsko, odnosno roditeljsko odsustvo ostvaruje kod centra za socijalni rad.

Visina naknade zarade iz stava 1 ovog clana odreduje se u skladu sa clanom 51 ovog zakona

3.Koriscenje prava

Clan 53

Ako je zahtjev za refundaciju naknade zarade, odnosno zahtjev za naknadu zarade za porodiljsko, odnosno roditeljsko odsustvo podniet u roku od 30 dana od dana pocetka koriscenja prava isplata tece od toga dana, a ako je zahtjev podniet poslije toga roka, isplata tece od dana podnosenja zahtjeva.

Refundacija naknade zarade, odnosno naknada zarade za porodiljsko, odnosno roditeljsko odsustvo se ne moze ostvariti, ukoliko je zahtjev podniet po isteku vremena koje je zaposleni koristio za porodiljsko, odnosno roditeljsko odsustvo.

4. Refundacija naknade zarade za rad sa polovinom punog radnog vremena poslodavcu

Clan 55

Poslodavac ima pravo na refundaciju sredstava po osnovu isplate naknade zarade zaposlenom za rad sa polovinom punog radnog vremena, u iznosu od 50% zarade zaposlenog.

Visina sredstava koja se refundiraju poslodavcu za zaposlenog za rad sa polovinom punog radnog vremena za lice iz stava 1 ovog clana, koji je prije ostvarivanja ovog prava bio u radnom odnosu:

- 1) najmanje 12 mjeseci neprekidno, je 50% prosjecne zarade za 12 mjeseci koji prethode mjesecu ostvarivanja prava na rad sa polovinom punog radnog vremena;
- 2) do 12 mjeseci neprekidno, je 50% prosjecne zarade za vrijeme rada koji je prethodio mjesecu ostvarivanja prava na rad sa polovinom punog radnog vremena.

5. Naknada zarade za rad sa polovinom punog radnog vremena zaposlenom koji se bavi preduzetnickom djelatnoscu

Clan 56

Lice koje se bavi preduzetnickom djelatnoscu kao jedini zaposleni naknadu zarade za rad sa polovinom punog radnog vremena ostvaruje kod centra za socijalni rad.

Visina naknade zarade iz stava 1 ovog clana određuje se u skladu sa clanom 55 ovog zakona.

III. Napomene

Radi boljeg razumijevanja naknade zarade za roditeljsko odnosno porodiljsko odsustvo podsjećamo da su odnosni instituti uređeni odredbama Zakona o radu i to :

1. Roditeljsko odsustvo

Clan 111

(1) Roditeljsko odsustvo je pravo jednog od roditelja da koristi odsustvo sa rada zbog njege i staranja o djetetu.

(2) Roditeljsko odsustvo se može koristiti u trajanju do 365 dana od dana rođenja djeteta.

(3) Roditelj može da otpočne da radi i prije isteka odsustva iz stava 2 ovog člana, ali ne prije nego što protekne 45 dana od dana rođenja djeteta.

(4) U slučaju iz stava 3 ovog člana roditelj nema pravo da nastavi korišćenje roditeljskog odsustva.

(5) Ako jedan od roditelja prekine korišćenje roditeljskog odsustva u smislu stava 3 ovog člana, drugi roditelj ima pravo da koristi neiskorišćeni dio roditeljskog odsustva iz stava 2 ovog člana.

(6) Majka djeteta ne može prekinuti korišćenje porodiljskog odsustva prije nego što protekne 45 dana od dana rođenja djeteta.

2. Porodiljsko odsustvo

Član 111a

(1) Zaposlena žena može da otpočne porodiljsko odsustvo 45 dana, a obavezno 28 dana prije porođaja.

(2) Ukoliko zaposlena žena otpočne da radi, u smislu člana 111 stav 3 ovog zakona, ima pravo da pored dnevnog odmora, u dogovoru sa poslodavcem, koristi još 90 minuta odsustva sa rada zbog dojenja djeteta.

P R I P R E M I O
Branislav Begović, dipl. pravnik